מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות דימוי, מטפורה והאנשה במשפטים
- להכיר מונחי יסוד בספרות כמו עלילה ודמות
- לתרגל יצירה עצמאית של אמצעים ספרותיים

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – זיהוי אמצעים ספרותיים

1. ג – האנשה
2. א – דימוי
3. ב – מטפורה
4. ב – מטפורה

חלק ב' – התאמת מונחים להגדרות

1 – ד (השוואה עם מילה כמו "כמו")
2 – ה (השוואה בלי מילת דימוי)
3 – ב (תיאור חפץ כאילו הוא אדם)
4 – ג (סדר האירועים בסיפור)
5 – א (אדם הפועל בתוך הסיפור)

חלק ג' – נכון או לא נכון

1. נכון – זה ההבדל שלו ממטפורה
2. לא נכון – מטפורה היא השוואה סמויה בלי מילת דימוי
3. נכון – זו ההגדרה של האנשה
4. לא נכון – עלילה היא סדר האירועים, לא רשימת דמויות
5. נכון – דמויות מתפתחות לאורך העלילה

חלק ד' – השלימו את המונח המתאים

1. האנשה
2. דימוי
3. עלילה
4. דמות
5. מטפורה

חלק ה' – שלבים בזיהוי אמצעי ספרותי

1. קראו את המשפט בעיון
2. בדקו אם יש מילת דימוי כמו "כמו"
3. אם אין מילת דימוי אך יש השוואה - זו מטפורה
4. אם מתואר חפץ או בעל חיים כבן אדם - זו האנשה
5. כתבו את שם האמצעי הספרותי שמצאתם

חלק ו' – כתיבה יצירתית

1. משפט עם מילת דימוי כמו "כמו" והשוואה ברורה בין שני דברים
2. משפט שבו תופעת הטבע מתוארת כבעלת פעולה אנושית

כרטיס יציאה – מה לחפש

- דימוי כולל מילת דימוי, מטפורה לא
- תשובה שבה חפץ או בעל חיים מתואר כאדם
- סדר האירועים בסיפור

טיפים להפעלה:

- אפשר להריץ את חלק ההתאמה כתחרות קבוצתית בעל פה לפני המילוי בכתב
- כדאי לתת דוגמאות נוספות מהיצירות שנלמדו בכיתה לפני התרגול העצמאי
- בחלק הפתוח מומלץ לבקש מהתלמידים להקריא משפט אחד בקול לכל הכיתה

דף תרגול: אמצעים ספרותיים ומונחי יסוד

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נלמד מילים חשובות בספרות, כמו דימוי ומטפורה, ונתרגל אותן לבד.

📖 מילון קטן:

דימוי	השוואה בין שני דברים עם מילה כמו "כמו" או "כאילו"
מטפורה	השוואה בלי מילת דימוי
האנשה	תיאור חפץ או בעל חיים כאילו הוא אדם
עלילה	סדר האירועים בסיפור
דמות	אדם או יצור הפועל בתוך הסיפור
תכונה	מאפיין של דמות, למשל אומץ או פחד
יוצר/ת	מי שכתב את היצירה
מונח ספרותי	מילה מקצועית שמתארת כלי בכתיבה

1 חלק א' – זיהוי אמצעים ספרותיים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה אמצעי יש במשפט הזה?

א) דימוי ב) מטפורה ג) האנשה ד) חריזה

2. יש כאן מילת "כמו" - מה זה?

א) דימוי ב) מטפורה ג) האנשה ד) קצב

3. אין מילת דימוי - אז מה זה?

א) דימוי ב) מטפורה ג) האנשה ד) חרוז

4. מה שם ההשוואה הסמויה?

א) דימוי ב) מטפורה ג) חרוז ד) קצב

2 חלק ב' – התאמת מונחים להגדרות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דימוי	____	**א.** אדם הפועל בתוך הסיפור
2. מטפורה	____	**ב.** תיאור חפץ כאילו הוא אדם
3. האנשה	____	**ג.** סדר האירועים בסיפור
4. עלילה	____	**ד.** השוואה עם מילה כמו "כמו"
5. דמות	____	**ה.** השוואה בלי מילת דימוי

3 חלק ג' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	דימוי תמיד כולל מילה כמו "כמו" או "כאילו"	☐	☐
2	מטפורה היא השוואה גלויה עם מילת דימוי	☐	☐
3	האנשה מתארת חפץ או בעל חיים כמו בן אדם	☐	☐
4	עלילה היא רשימת הדמויות ביצירה	☐	☐
5	תכונה של דמות יכולה להשתנות במהלך הסיפור	☐	☐

4 חלק ד' – השלימו את המונח המתאים

השלימו את המילה החסרה.

1. "השמש חייכה אלינו" הוא דוגמה ל _____

2. "עיניה נצצו כמו יהלומים" הוא דוגמה ל _____

3. ה _____ הוא סדר האירועים ברצף הסיפור

4. אדם או יצור הפועל בתוך הסיפור נקרא _____

5. "זמן הוא כסף" הוא דוגמה ל _____

5 חלק ה' – שלבים בזיהוי אמצעי ספרותי

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	כתבו את שם האמצעי הספרותי שמצאתם
☐	אם אין מילת דימוי אך יש השוואה - זו מטפורה
☐	אם מתואר חפץ או בעל חיים כבן אדם - זו האנשה
☐	בדקו אם יש מילת דימוי כמו "כמו"
☐	קראו את המשפט בעיון

6 חלק ו' – כתיבה יצירתית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו משפט אחד שיש בו דימוי, והסבירו מה משווים בו

2. כתבו משפט שיש בו האנשה על תופעת טבע כמו רוח, גשם או שמש

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין דימוי למטפורה?

תנו דוגמה להאנשה

מהי עלילה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀